

Suomalais-ruotsalaisen rajajokikomission toimintakertomus vuodelle 2011

1. Suomalais-ruotsalainen rajajokikomissio

Suomalais-ruotsalaisen rajajokikomissio on valtioiden välinen yhteistyöelin, jonka toimintaa säätelee Suomen ja Ruotsin välinen 17. syyskuuta 2010 päivätty rajajokisopimus, jota sovelletaan lakina Suomessa ja Ruotsissa (SSK 722/2010 ja 816/2010, SFS 2010:297), sekä sopimuksen liitteet, Suomalais-ruotsalaisen rajajokikomission ohjesääntö ja Tornionjoen kalastusalueen kalastussääntö. Komissiolla on kuusi jäsentä, kolme kustakin sopimusmaasta, sekä heillä henkilökohtaiset varajäsenet. Komission puheenjohtajuus vaihtuu sopimuspuolten välillä kalenterivuositain. Puheenjohtajuus on ollut Ruotsilla vuonna 2011. Komission kokoonpano on esitetty liitteessä 1.

Sopimuksen mukaan komission tehtävänä on

- kehittää sopimuspuolten yhteistyötä vesienhoitoalueella;
- edistää sopimuspuolten viranomaisten välistä yhteistyötä sellaisten ohjelmien, suunnitelmien ja toimenpiteiden yhteensovittamiseksi, joiden tarkoituksena on vesiympäristön tilatavoitteiden saavuttaminen ja vesien tilan seuraaminen;
- edistää sopimuspuolten viranomaisten ja kuntien suunnittelutyön yhteensovittamista tulva- ja ympäristövahinkojen torjumiseksi rajajoissa;
- edistää sopimuspuolten viranomaisten ja kuntien rajajokien luonnonsuojelusuunnitelmiin liittyvän työn yhteensovittamista;
- vastata siitä, että tässä artiklassa mainituista ohjelmista ja suunnitelmista tiedotetaan yhdessä ja pidetään yhteisiä kuulemistilaisuuksia; sekä
- vahvistaa tai hylätä ehdotukset vesienhoitoaluetta koskeviksi ohjelmiksi tai suunnitelmiksi,
- sekä seurata tämän sopimuksen soveltamista ja lupakäytäntöä sekä kiinnittää sopimuspuolten huomiota tarpeeseen muuttaa sopimusta.

2. Komission kanslia

Suomalais-ruotsalaisen komission kanslia sijaitse Haaparannalla, Ruotsissa. Kanslian tilat olivat 15. joulukuuta 2011 saakka käräjäoikeuden talossa, osoite Strandgatan 22. Tämän jälkeen kanslia muutti Vakten 16 –kortteliin, osoitteeseen Storgatan 92 A.

Komissio on palkannut henkilöstöä asteittain. Vuoden 2011 aikana on kansliassa ollut kaikkiaan kolme palkattua henkilöä:

- Kanslisti, Minna Keskitalo, 75 % työajalla 1. tammikuuta – 31. maaliskuuta, kokoaikaisena 1. huhtikuuta – 30. kesäkuuta ja 75 % 1. syyskuuta – 31. joulukuuta.
- Komission sihteeri, Eira Luokkanen, kokoaikainen, 1. toukokuuta alkaen

- Avustava sihteeri, Camilla Ahlstrand, kokoaikainen, 4. heinäkuuta alkaen.

Vuoden 1971 komission avustavan sihteerin työsopimus jatkui 31. maaliskuuta saakka. Hän oli vapautettuna tehtävistään.

Henkilökunta puhuu sekä ruotsia että suomea. Komission asiakirjat, pöytäkirjat, päätökset y.m. laaditaan molemmilla kielillä. Rajajokikomission kanssa asioidessa voi käyttää joko suomea tai ruotsia. Käännökset on tehty omana työnä. Ulkopuolisia tulkkeja on palkattu kokouksiin, joissa on ollut tarve useammalle tulkkeja.

3. Komission toiminta

Komission kokoukset

Rajajokikomissiolla on ollut vuonna 2011 kaikkiaan kahdeksan kokousta, joista kuusi Haaparannalla, yksi Korpikylässä ja yksi Pajalassa Tornionjoen vesiparlamentin yhteydessä.

Koska komission ja kanslian työ on vasta alussa, on kokouksissa käsitelty paljon käytännön kysymyksiä ja hallinnollisia asioita. Kokouksissa päätettiin ja keskusteltiin mm. seuraavassa esitetyistä asioista. Lausuntoja käsitellään erikseen kohdassa 'Lausuntoasiat ja päätöksistä tiedottaminen'. Kokouksissa on myös käsitelty budjettitilanne ja tiedotettu meneillään olevista hankkeista ja muista ajankohtaisista asioista.

- 2.2.2011 Haastattelut ja valintaehdotus sihteerin toimesta, päätös toimivallan myöntämisestä puheenjohtajalle, päätös asianhallintaohjelman hankinnasta, valmistelut vuoden 2011 ja 2012 budjeteiksi.
- 16.3.2011. Budjettiasiat. Päätettiin että Ruotsin puheenjohtaja lähettää rahapyynnön Kammarkollegietille. Päätettiin kotisivujen toimittajan valinnan valmistelusta. Vuoden 1971 komission arkisto täytyy järjestää ja käydä läpi. Esitettiin että kymmenen viimeistä vuotta jätettäisiin kansliaan ja vaatimusten mukaiset arkistotilat järjestetään. Päätettiin että Ruotsin selvityshenkilö selvittää mahdollisuuden siirtää vuoden 1971 arkisto ja palkata arkistoiija hoitamaan arkiston läpikäynnin ja arkiston siirron. Päätettiin ,että Uittoyhdistysten arkisto siirretään Folkrorelsernas Arkiviin Luulajassa. Päätettiin ilmoittaa avustavan sihteerin toimesta. Komission toimivalta kalastusasioissa. Taloudellinen selvitys vuodesta 2010. Päätettiin tilintarkastajasta.
- 6.4.2011. Päätettiin kotisivujen toimittajasta. RKTL; Fiskeriverket och Lapin ELY-keskus kertoivat lohi- ja taimenkannoista. Infomaatiota tulvatyöstä Suomen puolella. Valmistelut seuraavaan kokoukseen, jossa käsitellään komission työn kehittämistä ja työjärjestystä.
- 25-26.5.2011. Päätös avustavan sihteerin palkkaamisesta. Kanslian aukioloajat. Päätettiin, että puheenjohtajat ja sihteeri voivat tehdä päätökset ja linjaukset Arbetsgivarverketin ja Kammarkollegietin osalta. Keskustelua työjärjestyksestä. Päätökset nimenkirjoitusoikeuksista ja tilinkäyttöoikeuksista. Komission kotisivujen sisältö. Keskustelua toimintasuunnitelmasta, tiedotussuunnitelmasta ja arkistointisuunnitelmasta. Päätettiin osallistua hankkeeseen "Updating and dissemination of information on the results from environmental co-operation in the Norwegian, Finnish and Swedish transboundary riverbasins". Päätettiin ottaa komission hoidettavaksi Vesiparlamentti ja sen työvaliokunta.

- 27.6.2011. Vuoden 2010 tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen hyväksyminen sekä Suomen ja Ruotsin kustannusjaon poikkeaminen. Informaatiota kalastuksen valvonnasta. Keskustelua työjärjestyksestä ja kotisivuista. Päätettiin tilata komissiolle logotyyppi. Toimintasuunnitelma vuodelle 2011 hyväksyttiin.
- 6.9.2011. Logotyyppi ja kotisivut. Tiedotussuunnitelma syksylle 2011. Yleiskatsaus yhteistyön kehittämisestä syksyn 2011 aikana. Keskustelua hallinnollisista asioista kuten arkistointiselvityksestä, diaarisuunnitelmasta sekä uusista tiloista. Päätettiin että puheenjohtajat voivat päättää kirjanpitoa ja palkkahallintoa koskevat konsulttiasiat sekä tila-asian.
- 2.11.2011. Kokous Tornionjoen vesiparlamentin yhteydessä Pajalassa. Informaatiota kotisivuista sekä verkkopohjaisesta kokousjärjestelmästä. Komission vuosikalenteria laaditaan, siitä keskusteltiin. Sopimuksen edellyttämä aikataulu ei ole mahdollinen, koska komission täytyy hyväksyä tilinpäätös ja toimintakertomus ennen kuin tilintarkastuskertomus voidaan laatia. Päätettiin ehdottaa ministeriöille sopimuksesta poikkeamista. Informaatiota kanslian uusista tiloista Storgatanilla, muutto suunniteltu joulun alle. Keskustelua arkistoa koskevasta muistiosta. Sopimus ei ole tullut komissiolle. Puheenjohtajat ottavat asian esille ministeriöiden kanssa. Keskustelua palkkahallinnosta.
- 15.12.2011. Arkistokysymyksestä keskusteltiin. Arkistoa koskevan laskun vuoksi vuodenvaihteen likviditeetti on ongelmallinen. Puheenjohtajat ovat yhteydessä valvontaviranomaiseen/ministeriöön asiasta. Ehdotus komission työjärjestykseksi esiteltiin joulukuun kokouksessa, mutta päätös siirrettiin vuodelle 2012. Bifurkaation seurannasta keskusteltiin. Tiedotettiin tammikuun viranomaiskokouksesta.

Kokoukset Suomen maa- ja metsätalousministeriön ja Ruotsin Miljödepartementin kanssa

Toukokuun 24, 2011, järjestettiin vierailu Ympäristöministeriöön (Miljödepartementet) Tukholmaan. Rajajokikomission sihteeri ja komission puheenjohtajan varajäsen vierailivat ministeriössä jossa keskusteltiin silloisen kanslianeuvoksen, yhteyshenkilön, departementsrådin sekä Ruotsin selvityshenkilön kanssa. Myös Landsbyggsdepartementetista oli osallistujia kokouksessa. Kokouksen jälkeen vierailtiin Arbetsgivarverketissä ja Kammarkollegietissa.

Komission sihteeri ja Suomen puheenjohtaja vierailivat Maa- ja metsätalousministeriössä seuraavalla viikolla, 30.5.2011. Ministeriössä tavattiin yhteyshenkilö ja vesihallintojohtaja.

Yhteistyön kehittäminen, tiedon jakaminen ja tiedottaminen

Tehtäviensä mukaisesti komission on aloittanut sopimuspuolten välisen yhteistyön kehittämisen ja edistämisen vesienhoitalueella ja viranomaisten välillä. Yhteistyömuotoina ovat olleet eri kokoukset (sekä kokousten järjestäjänä että niihin osallistuvana tahona), seminaarit, neuvottelut, keskustelut jne. Seuraavassa yhteenveto toiminnasta.

Komission järjestämät tai avustamat kokoukset, yhteistyöhankkeet

Komissio on järjestänyt tai avustanut mm. seuraavia kokouksia:

- 8.6.2011 Suomen ympäristöministeriö, Lapin liitto ja Lapin ELY-keskus vierailivat komission kansliassa, jolloin keskusteltiin ajankohtaisista kaavoitusmenettelyistä ja muista maankäyttöön ja kaavoitukseen liittyvistä kysymyksistä.
- 21.6.2011 Yhteistyökokous: Vesiparlamentti – vattenråd; Norrbottenin lääninhallitus ja Vattensamverkan Norr –hanke.
- 30.6.2011 Yhteistyökokous: Norjan, Ruotsin ja Suomen rajavesistöalueiden ympäristöyhtistyötä koskevan tiedon levittäminen – esite Tornionjokialueesta. Norrbottenin lääninhallitus ja Lapin ELY-keskus.
- 26.8.2011 Yhteistyökokous Lapin ELY-keskuksen, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Norrbottenin lääninhallituksen kanssa: informaatiota EU:n tulvadirektiivin toimeenpäästä ja hankkeesta 'Detaljerad översvämningsskartering i nedre delen av Torneälven', jonka rahoitus tulee osin Interreg IV A Pohjoinen –rahastosta.
- 8.9.2011 Yhteistyökokous: Vesienhoitokysymykset rannikkoalueella. Vesienhoitoviranomaiset (Lapin ELY-keskus, Norrbottenin lääninhallitus)
- 2.11.2011 Tornionjoen vesiparlamentti, Pajala: parlamentti järjestettiin yhteistyössä Norrbottenin lääninhallituksen, Lapin ELY-keskuksen ja Tornionlaakson neuvoston kanssa. Parlamentissa oli lähes 50 osallistujaa Suomesta ja Ruotsista.
- 9.12. 2011 Yhteistyökokous: rannikkovesistöä koskevat kysymykset. Lapin ELY-keskus, Norrbottenin lääninhallitus.

Komission kanslia on tarjonnut myös fasiliteetit kolmesti sekä tulkkausten kerran suomalaisten ja ruotsalaisten kalastusviranomaisten sekä yhteiskalastusalueen kokoukseen. Komission suomalainen puheenjohtaja on osallistunut aktiivisesti Lapin liiton poro- ja lohityöryhmän toimintaan ja komission jäsen Matti Myllykangas on toiminut sen puheenjohtajana. Työryhmä on pyrkinyt vaikuttamaan Tornionjoen lohikanna elvyttämiseen.

Muuta: Rajajokikomissio osallistui työpanoksella Pohjoiskalotin neuvoston osarahoittamaan hankkeeseen: 'Updating and dissemination of information on the results from environmental co-operation in the Norwegian, Finnish and Swedish transboundary riverbasins'. Tuloksena yhteistyöstä Norrbottenin lääninhallituksen ja Lapin ELY-keskuksen kanssa oli esite viidellä kielellä: suomeksi, ruotsiksi, englanniksi, meänkieleksi ja saameksi.

Neuvottelut, yhteistyö ja tiedottaminen

Komissiolla on ollut edustaja muun muassa seuraavissa menettelyissä ja tilaisuuksissa. Lisäksi erilaisia informaatiotilaisuuksia on ollut komission tiloissa ja mm. komission sihteeri on vierailut Lapin ELY-keskuksessa ja Norrbottenin lääninhallituksessa.

- 12.5.2011 Länsi-Lapin maakuntakaava - seminaari, Kemi. Lapin liitto.
- 13.5.2011 Tiedotustilaisuus Tornionjoen kalastusalueen kalastussäännöstä, Tornio
- 20.6.2011 Vesiparlamentin työvaliokunta, Ruotsin puoli (puhelinkokous)

- 21.6.2011 Hannukaisen kaivos –YVA-menettely, ohjausryhmän kokous.
- 30.6.2011 Seurantaryhmän kokous ja Vattenrådetin yhteistyökokous, Skellefteå. Vattensamverkan Norr –hanke ja Beredningssekretariatet/Bottenvikens vattendistrikt.
- 14.9.2011 Lohi – Seminaari EU-komission ehdotuksesta uudeksi asetukseksi Itämeren lohta koskevasta hoitoohjelmasta, Tornio. Lapin liiton, Lapin ELY-keskusken ja Tornionlaakson neuvoston seminaari.
- 21.9.2011. Vattenråd –alueellinen syyskokous, Pajala.
- 27.10.2011 Outokumpu-tehtaiden ympäristövaikutuksia koskeva avoin kokous. Järjestäjinä Haaparannan kunta, Landstinget, Norrbottenin lääninhallitus, Outokumpu ja Reproduktionsepideologisk centrum i Lund.
- 16.11.2011 Vierailu Norrbottenin lääninhallituksessa.
- 22.11.2011 Kuulemistilaisuus alueellisesta kehitysohjelmasta ja Norrbottenin keskeiset aiheet 2014-2020. Norrbottenin lääninhallitus.
- 29-30.11.2011 Maatalouden ympäristökysymykset. Seminaari Kukkolankoskella.
- 7.12.2011 Tornionjoen yksityiskohtainen tulvakartoitus, Övertorneå. Seminaari Interreg IV A Pohjoinen –rahaston osarahoittamasta hankkeesta sekä tulva-asioista. Seuraavana päivänä seminari jatkui alueenviranomaisten valmiusharjoittelulla.

Komission on ottanut vastuun Tornionjoen vesienhoitoalueella toimivan Tornionjoen Vesiparlamentista, joka toimii alueen avoimena yhteistyö-, keskustelu- ja tiedonvälitysfoorumina. Vesiparlamentti on aloitettu vuonna 2007.

Komission kotisivut avattiin syyskuussa 2010. Sivuista on tässä vaiheessa tehty suomen ja ruotsinkieliset versiot. Myös kotisivujen osoitteet on sekä suomen- että ruotsinkielisinä: www.fsgk.se , www.srrjk.se , www.rajajokikomissio.fi, www.gransalvskommissionen.se. Jatkossa on tarkoitus tehdä englannin-, saamen- ja meänkieliset sivustot.

Komission tiedottaa aktiivisesti alueella. Tapahtumista on laadittu tiedotteita, komission muutosta ja vesiparlamentista on ilmoitettu alueen eri lehdissä. Mm. annetut lausunnot on saatavilla kotisivuilla. Torniojokea koskevan esitteen tekemiseen osallistuttiin työpanoksella.

Lausuntoasiat ja päätöksistä tiedottaminen

Komissio on saanut lausuntopyynnön tai tiedoksiannon 25 lupahakemusasiasta, sekä toiminnanharjoittajilta kaksi pyyntöä kommenteista (viranomaisneuvottelun jälkeen), sekä yhden kutsun neuvotteluun (Taulukko 1).

Komissio on antanut lausunnon 11 asiassa. Koska komissiolla on hyvin rajoitetut resurssit, on lausuntoja annettu lähinnä suuremmissa asioissa tai periaatteellisissa kysymyksissä komission mandaatin mukaisesti. Komissio ei ole ottanut kantaa tiettyihin asioihin, jotka vuoden 1971 komissio on jo käsitellyt, ts. valitusasioihin tai kansallisille viranomaisille siirrettyihin asioihin.

Kalastusasioissa lausuntopyyntöjä saapui maa- ja metsätalousministeriöltä sekä Suomen eduskunnalta. Ruotsista vastaavia lausuntopyyntöjä ei tullut.

Komissio antoi lausunnon mm. tulvariskialueista sekä Suomeen että Ruotsiin, Pajalan kunnan rantayleiskaavasta, Mielmukkavaaran tuulipuiston asemakaavasta (Muonio) sekä Länsi Lapin maakuntakaavasta. Kalastusasia lausunnot käsittelivät Tornionjoen kalastusalueita koskevia määräysehdotuksia, EU:n komission ehdotusta monivuotiseksi lohikannan hoitosuunnitelmaksi (sekä maa- ja metsätalousministeriö että Suomen eduskunta) ja kalastussäännön mukaisia Ruotsin kanssa käytäviä vuotta 2012 koskevia neuvotteluja.

Vaikuttaa siltä, että menettelytavat lausunnon pyytämisessä komissiolta on vaihtelua. Yleisesti ottaen vie aikansa, ennen kuin uusien säädösten mukaiset menettelyt saavat muotonsa. Samanaikaisesti Ruotsissa on ollut vuoden 2011 aikana suuria uudelleenjärjestelyjä viranomaisrakenteissa.

Vuoden 1971 rajajokikomission arkisto

Komissiolle on tullut yhdeksän diarisoitua aineistopyyntöä vuoden 1971 komission arkistoa koskien. Lisäksi on tullut tiedusteluja, joihin kanslia on voinut vastata ilman asiakirjojen lähettämistä, esimerkiksi tietyn päätöksen antopäivän tiedusteluja, mitkä ilmoitukset ovat tulleet komissiolle jne. Pyyntöjä on tullut lupa- ja valvontaviranomaisilta Suomesta, kunnilta ja yksityisiltä henkilöiltä sekä Suomesta että Ruotsista, sanomalehdeltä jne. Myös komisso on tarvinnut vanhempia asiakirjoja työssään.

Taulukko 1. Yleiskatsaus saapuneisiin asioihin ja komission lausunnot.

Asia	Suomi	Ruotsi	Yhteensä	Komission lausunnot
<i>Lupa-asiat</i>	6	7	13	1
<i>YVA</i>	1		2	1
<i>Kaavoitus (maakunta, yleis, asema)</i>	2	1	3	3
<i>Kalastusasiat</i>	4	0	4	4
<i>Tulva-asiat</i>	1	1	2	2
<i>Muut</i>	6	3	8	1
<i>Lupapäätökset, tuomiot, poikkeukset</i>	13	5	18	
<i>Aineistojen pyynnöt vuoden 1971 RJK arkistosta, diarisoidut (ei diarisoidut)</i>	5 (3)	4 (3)	9 (6)	9 (6)

4. Kulut

Tulostaseen perusteella komission kokonaiskustannukset olivat lakkauttamiskulut mukaan luettuna 2 666 674 SEK. Ilman lakkauttamiskuluja olisivat kokonaiskulut olleet 2 352 382 SEK. Likviditeetin säilyttämiseksi siirrettiin kuluja, joita oli mahdollista siirtää, vuodelle 2012, esimerkiksi ensimmäisen vuosineljänneksen vuokrat.

Uusien ilmeinneiden vuoden 1971 komission lakkauttamiskulujen vuoksi haettiin lisärahoitusta molemmilta sopimuspuolilta yhteensä 290 000 SEK.

20.1.2012, Haaparanta

Kari Kinnunen

Puheenjohtaja

Johan Antti

Varapuheenjohtaja

Eira Luokkanen

Komission sihteeri